

Márai Sándor

új regénye a „Magyar Nemzet“-ben

A *Magyar Nemzet* a jövő vasárnapon, április 28-án megkezdte Márai Sándor „Szindbád hazamegy“ című új regénye közlését.

Úgy érezzük, ünnepi ajándékok adunk ezzel olvasóinknak Márai Sándort nem kell bemutatnunk. Ő az a negyvenéves író, akinek máris epigonjai vannak a magyar irodalmi életben: hatása kortársakra, olvasókra és a fiatalabb humanista nemzedékre a mi kereteink között rendkívülinek mondható. Ennek

a ritka jelenségnek oka talán csak annyi, hogy Márai Sándor író és semmi más, egyszerű és egyetlen szenvedéllyel és türelemmel író, mint ahogyan Flaubert vagy Proust volt az valaha, egy ember, akit a mesterség, az írás fortélyai és titkai mindennél jobban érdekelnek. Márai új regénye azért is *irodalmi esemény* lesz, mert ennek az új regénynek hőse „az írók írója“, a nagy korforduló Budapestjének egyik legszínesebb, örök nyírségi és oroszos személyisége — Krúdy Gyula.

ben társalognak Szindbáddal. Az életforma, a nyelv, a szemlélet, a magatartás, a lakások, öltözködés, szórakozás, izlés, becsület, minden eltűnt. kihűlt és kihalt, megváltozott e világban. Hat, nyolc esztendő alatt következett be ez a földrengésszerű változás. Ami tegnap még egy nemzedék életének meghitt életkerete volt, ma történelmi emlék.

— Ennek a lezárt és befejezett korszaknak szerettem volna emléket állítani könyvemben. Néhány könyvoldalon át továbbszőni azt az álmot, melyet Szindbád álmodott utóljára, mikor az óbudai földszintes házban örökre becsukta fáradt szemeit.

*

Ennyit mond Márai új könyvéről, amelyet elsőként a *Magyar Nemzet* olvasói fognak megismerhetni. Mi csak annyit kívánunk ez alkalommal Márai nyilatkozatához fűzni, hogy Krúdyról szóló írása, csodálatos stílusérzékenységgel, lelki élességével, egész környezetével és világával külön helyet, többé-kevésbé külön műfajt jelent munkásságában, de ugyanakkor olyan maradandóvá varázsol egy kort, egy letűnt, de szívünknek mindig otthonos hangulatot mint alig hat-hét évvel ezelőtt, a nagy forduló kezdetén tette az „Egy polgár vallomásai“-val

„Olyan letűnt korszak ez, mint az Anjouk kora“

Megkértük Márait, hogy ő maga mondja el, hogyan támadt benne a szándék regényt írni Krúdy Gyuláról és átvinni az irodalom lapjaira találkozásait, csendes beszélgetéseit óbudai kocsmák zöldrefestett asztala mellett a magános és szóttlan Krúdyval.

Márai Sándor ezt mondja új regényéről:

— Esztendő előtt egy folyóirat részére elbeszélést készítettem írni, melynek hőse egy magyar író lett volna, aki néha *Szindbád* álnéven mondta el a világnak csodálatos és varázsos történeteket; nemrégén halt meg s emlékéit, művét és alakját áhitatos tisztelettel őrizi az írók világa. Amint emlékéit és alakját meg-eleveníteni iparkodtam, különös ellenállásokba ütköztem. Mintha függőnyt vontak volna széjjel, kinyílt egy világ, Szindbád álomvilága, s hőszám alakja körül díszleteket láttam, melyek már nem annyira a valóság, mint inkább a történelem díszletei voltak. Meg kellett tudnom, hogy Szindbád számomra több és más is, mint egy beszély hőse: történelmi alak ő, egy lezárt történelmi korszak egyik nagy tünevénye.

— Ez a korszak mintegy nyolc esztendő előtt zárult le, mikor társadalmi és szellemi erők kezdtek mérkőzni egymással a nagyvilágban, s a mi kisebb világunkban is. Mintegy varázsütésre eltűnt egy életforma, Szindbád életformája. *Oly letűnt korszak ez, mint az Anjouk kora.* Oly távolban lehet ma látni Szindbádot, egyéniségét, az életformát s a világot, mely hozzátartozott, mint Berzsenyit vagy a testőrirodalom korszakát. Oly regényes történelmi anyagot találtam hőszám körül, melyből bőségesen futotta nem egy, hanem talán több regényre is.

— Munka közben a legnagyobb meglepetésekkel találkoztam. A történelem, az idő és a közművesek csákánya egyforma buzgalommal dolgozott azon, hogy néhány rövid esztendő alatt tökéletesen és csaknem maradék nélkül lebontsák Szindbád világának díszleteit. Úgy terveztem, hőszám bejön egy tavaszi napon Óbudáról Pestre, pénzt keresni s megnézni mégegyszer, halála

előtt, ifjúsága és férfikora kedves helyeit. De észre kellett vennem, hogy már nem állanak a házak helyükön, melyeket hőszám fel akar keresni. Úgy képzeltem, hogy a London-szállodában ebédel majd; de már nincsen London-szálloda. Természetesen elcsúszott volna a Tabánba is, ahol jó bort mérnek a vendéglősök; de a Tabán eltűnt a föld színéről. Este a Budai Színkörben akart tisztelegni hőszám; hol van már a Budai Színkör!... A lapok, melyek számára beszélyt akart átnyújtani nem jelennek meg többé. Az emberek, kiknek társaságát kereste volna, már a Kerepesi-temető-